

OBLUPIĆ (27) *vb pf*

o jasne.

inf obłupić (7). ◇ *fut 3 sg* obłupię (3). ◇ *3 pl* obłupią (1). ◇ *praet 3 sg m* obłupił (2). ◇ *2 pl m pers* obłupiliście (1). ◇ *3 pl m pers* obłupili (2). ◇ *plusq 3 sg m* był obłupił (1). ◇ *imp 2 sg* obłup (3); -p (1), -(p) (2). ◇ [2 *pl* obłupcie.] ◇ *part praet act* obłupiwszy (7).

Sł stp notuje, Cn s.v. darty, Linde XVI – XVIII w.

1. *Obedrzeć kogoś lub coś z zewnętrznej powłoki, obrać; glubere Mącz; excoriare Po!Ant, Cn (22) : Małc na paraliz. Wezmi gałiora á włoż weń węgorza obłupiwszy y wštuczki z liekawży FalZioł V 116; SienLek 169v.*

obłupić co (8), kogo (4) [= kto lub co jest poddany(-e) obłupieniu]: Wezmi iaie czo nałwieffe mozełz mieć/ wwarz ie twardo/ potym ie obłup/ y rozkroy na poły *FalZioł* II 19b; Wezmi Migdałow á obłup ie czyłcie *FalZioł* II 22v, I 115d, IV 26a; *BielKron* 305; *Mącz* 146d; *SienLek* 60; *RejZwierc* 56; Y obłupi (ono) całopalenie [*Et excoriabit holocaustum*]/ y rozbierze ie wedle członkow iego. *BudBib Lev* 1/6. *Cf* »obłupić [kogo, co] z skory«.

obłupić co [= co jest zdarte] z kogo, czego (4): pochlebca/ prokurathor/ náganiác/ ábo ten ktoryby vmiał y s kámieniá łyko obłupić. *RejZwierc* [193]. *Cf* »obłupić skorę [z kogo]«.

obłupić komu co z czego (1): gdy iufz ieden był zdrowia pozbáwion/ á drugiego wiedziono ku nágrawaniu/ tedy mu obłupili łkorę z głowy y z włofy [*Et capitis pellem cum capillis abstrahentes*] *BudBib 2.Mach* 7/7.

[*obłupić komu [= dla kogo]:* Pan óciec dał mi ty fliwy/ tę grufzkę/ to iábłko/ obłubcie mi á zárzudzcie łupiny. Der herr vater hat mir die pflaume geben/ die birn/ den apffel łchalt mirs/ und werfft die łchalen weck. *Wokabul 1539 N8v, Q3.*

obłupić komu [= dla kogo] co: Obłupcie mi to iábłko. Schel mir den apffel. *Wokabul 1539 Q3.*]

Zwroty: »obłupić skorę [czego, z kogo, z czego], [kogo, co] z skory« = *detrahere pellem Vulg; excoriare, pellem abstrahere Po!Ant (3:3):* y obłupiwiłfy łkorę oney offiary [*Detractaque pelle hostiae*]/ zrábią członki w kęsy *Leop Lev* 1/6; *BielKron* 456; *SienLek* 161; *BudBib 2.Mach* 7/4, 7; GDy przed nim [*okrutnym królem*] powiedziano ná iego Sędzatego/ Iż był niełpráwiedliwie oładził drugiego/ Kazał go wnet obłupić támże s łkory iego *PaprPan Hh2v.*

»[kogo] żywo obłupić« = *zywcem obedrzeć ze skóry (3):* Kiedy s przygody do nich przyidzie Máchometan ktory/ tedy go żywo obłupią s łkory. *BielKron* 456; Turek [...] prołiwży go [*Stefana Bośnińskiego*] ná cześć poimał go i żywo obłupił *BielKron* 305; *RejZwierc* 56.

W przen [w tym: kogo (2)] (4) :

Zwroty: »dom obłupić« = *obedrzeć dom z dachu (1):* A kiedy dełzcz/ tedy włzędy opátrzyć/ [...] A gdyby kędy ciekło/ á Włodarz álbo Młynarz tego nie doyżrzał/ dom iego obłupić. *GostGosp* 22.

»obłupić z skory« = *zabić lub obrabować z całego dobytku (3):* Trudno łie domowego/ małz włtrzedz złodzieiá. Ktory [...] Twoy dobytek łplundrował/ y obłupił s łkory. *BielSat* G; Skoro mu [*wilczkowi*] głod dokuczy bá wnet iáko głupi/ Y pánią mamkę s łkory bárzo rad obłupi. *HistLan* F3v; *BielSen* 14v.

2. *Wyrządzić szkodę materialną, obrabować; despoliare Vulg [kogo, co] (5) :*

Zwroty: »grzbiet obłupić« (1): Ale iedno doiedz tám/ miły chłopye głupi/ Vźrzyłz ieflic ten Czuban [*pasterz wołoski*]/ grzbyetá nie obłupi. *RejZwierz* 110v.

»obłupić z odzienia« (2): On wás na pułfczy czterdzieci lát kármil/ gdzie sie odzienijé waffe niekazilo/ a wy ninijé obłupilifcie z odzienia fyna mégo. *OpecŻyw* 116; Człowiek niekthory szedł z Ieruzalem do Ierycho/ y wpadł między łotry/ kthorzy go obłupiwfzy z odzienia iego [*despoliaverunt eum Vulg Luc 10/30*]/ á nádawfzy mu ran/ odefzli go nápoły żywego. *RejPos* 208.

W przen (2) : [*O postnym piątku*] A niéwydzyales też pyátka Obiedzzonego do íczátka. [...] Bo go onioblupyły Czo wen czałem niepołczyły. *RejKup* g8.

Zwrot: »obłupić ze wszytkiego« (1): A zgwałćiwfzy fumnienie ono iey [*duszy ludzkiej*] niewinne/ á odárfzy y obłupiwfzy iá ze wfzytkiego/ márníe á írodze zránili iá onemi íprośnościami á grzechy nieznosnemi fwiátá tego/ iż iá nápoły żywo zołtáwili. *RejPos* 210.

Szereg: »odrzeć i obłupić« (1): *RejPos* 210 *cf* »obłupić ze wszytkiego«.

Synonimy: 1. *obedrzeć, obrać, odrzeć*; 2. *okraść*.

Formacje współrdzenne cf ŁUPIĆ.

Cf **OBLUPIENIE, OBLUPIONY**